

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLO JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— febr. 28.

(Fölösleges finnyáság.) Egymásután mentegetik föl a magánéletben kisebb-nagyobb ocsmányságokat elkövetett főispánokat. Ez a fölösleges finnyáság régi történetet juttat eszünkbe. Az egyszeri ember fogadott arra, hogy fölkanalaz egy dézsá moslékot. Volt abban a dézsában mindenféle hulladék, emberünk azért fogyasztotta jóízűen tovább. Egyszer csak abbahagyja a mulatságot, földhöz csapja a kanalat és felkiált:

— Nem eszem tovább! Megundorodtam valamitől!

— Ugyan mitől, Te?

— Hajszálat találtam a moslék közt. Ezt már nem bírja a gyomrom!

Tisztelt darabontkormány, ha már az alkotmány eltiprásának moslékjában duskász és ugyis tudod, hogy ebben a munkában nem segíthet tisztességes ember, egy hajszálnak, egy-két züllött főispánnak már bátran palástul vethetnéd a gyomrodát!

*

(Beteg a király.) Az agy uralkodó betegségéről olvasunk híreket. Beteg a féloldala. Kívánjuk gyógyulását úgy az uralkodónak, mint a monarchiának, a melynek azonban beteg mindkét oldala...

*

Felkai emlék.

A felkai parkban himes szárnyu lepke
Száll a virágokra mézet keresgetve.
Kétről a pirosra, pirosról fehérre
Kis virág kelyhébe tér pihenni végre.

Mesebeli tündér, aranyhaju lányka
Nagy öröme gyulad, amint ezt meglátja.
Lassan, lábujjhegyen arrafelé lépdel
Azért, hogy elfogja liliumkezével.

Észreveszi a szél, sugja a virágnak.
Megmozdul a virág, siet a rabságnak
Veszedeleme elől elszállni a lepke...
A szegény kislánynak is vele száll kedve.

... Én a bokor mellett ültem észrevétlen,
S azt a szép kis leányt vágyakozva néztem.
És kelt a sóhajtás: Himesszárnyu lepke!
Bár csak én lehetnék mostan a helyedbe!

Lebbenő szárnyaim, hogy vissza szállnának
Kis fehér kezére annak a kis lánynak.
Kis fehér kezére, ölelő karjába,
Órök szerelembe, örökös rabságba!

Dr. Fekete László.

Udvari bál.

Szól a zene, perdülnek a párok,
Vigadoznak a nagy uraságok.

Hü magyar nép könnye pedig csordul.
Oda van a bánattól, nyomortúl.

Nem csodáljuk, szokásod ez, német:
Magyar bújja nagy öröme Bécsnek!

*

(Szegény rikkancsek.) Nos, tisztelt nemzetközi banda és handabanda, mit szólsz vezérednek, Kristóffy urnak a legujabb népmentő cselekedetéhez? A gondolatszabadság eltiprása, 20—30.000 ember — a szegény rikkancsek — kenyérének az elkobzása mennyiben érinti a te népboldogító lelkedet? Hol a Kristóffy-ellenes népgyűlések, haladópart-ellenes tüntetések? Várjuk a nagy népbárátok megmozdulását, kérdezzvén tőlük:

„Száz az ágon, hallgató ajakkal
Meddig ültök még, jó madarak?”

Csak nyugalom!

— febr. 28.

(L. J.) Mikor az ember kinjában vergődik, a fájdalomtól majd összeroskad, — hogy baja végzetessé ne váljék: nyugalomra van szüksége.

Ha megvan hozzá önereje, a kellő nyugalma, talán a veszedelem sem lesz olyan nagy.

Hazánk felett — legmagasabb helyen — kimondatott a sujtó ítélet,

hogy jelenlegi helyzetében nem várhat rá semmi egyéb, csak *nyomor és szenvedés*.

Eleinte kételkedtünk benne, hogy ez igaz lenne, hittük mesének, hittük félrevezetésnek, hittük szemfényvesztőjátéknak, mely az embert meg is örjitheti.

De most már idők multával a jóslat valóra kezd válni s a ki még most is kételkednék abban, hogy azok a kimondott szavak csak frázisok, úgy az illető vagy nincs tisztában önmagával, vagy a helyzet felől semminemű tájékozottsággal nem bír.

Igen, a helyzet, ez az, mely már tűrhetetlen, elviselhetetlen, mely napról napra kiélesedik s végeredményében az országot koldusbotra fogja juttatni.

Tátong a seb az ország összes intézményein s mint valami ragadós betegség, pusztít és gyilkol mindenfelé.

Meg van kezünk kötve, hogy védekezhetnénk szabadságunk végett, a szabadságért és önállóságért, melyért küzdeni, melyet kivívni még a legkisebb nemzetek is élet-halál harcot vívnak.

Rajta volnánk, hogy minden módon védekezzünk s testünket, lelkünket a rabiga alól feloldjuk.

Bár úgy tetszik, hogy mindezt most csak összetett kézzel nézzük, de valójában ez még sincsen így.

A magyar nemzet a rajta ütött sebet most némán türi, látja azt, hogy

A fekete ház.

Irta: Gáspár Imre.

A fürdő fényes palotái fenn a bérc rengetegében, százados fenyvesek közé rejtve állanak. Egynek-egynek mégis messze ellát-szik aranyozott homloka; fényes tetőjén a nap sugara játszik, a másról csupán a gomolygó füst fellegek beszélnék, a mint széles gombolyagoknak szállnak ég felé, vagy pedig sűrű szürkefátyolként borulnak a sötétzöld erdő koronái fölé. Amott látszik, merészen előlépve, egy bohó kis kápolna, olyan apró harangja van, mint egy jókora csengetyű. Az épületek közül, bizonyára a százados hárs árnyékában, zene szól; este ilyenkor a táncterem ablakain meg lehet olvasni a táncoló párokat, a mint keringő közben el elhomályosítják az óriási csillártól megvilágított ablakokat.

Itt élet van. A fürdő gazdag, vidám pezsgésű élete.

... Lent, a hegy völgy-katlanában, távol a fényes fürdőtől s távol a szerény kis falucska idyll körétől, minden oldalról hegyek és bérc-rengetegek által árnyékolva, oly magánosan, mint a hortobágyi puszták kut-gémei, melyeket csak néha néha keres fel egy egy eltűkkadt vándor, lep meg kolomp-zene mellett a legelő nyáj, vagy károgó holló-csapat, ott áll egy mogorva épület. Lakója sincs.

Mikor a vonat arra száguld, s a fürdő látogatóit robogva, viharál sebesebben röpti a vigasság helye felé, soknak tűnik fel az az ütött-kopott szalmás viskó. Megnézik és elfelejtik. Valami csöszlak, valami üres pajta. Ki törődne vele? melyik gondtalan fürdővendégnek dobbanna meg szíve a mulandóság és egyedül-valóság e jelképének láttára? Kétségbeesés előérzet? A modern kényelemmel, pazar izléssel berendezett paloták melyik lakójának jutna eszébe, hogy oda lenn az a kopott kaliba kiegészíti, hozzá tartozik a díszes fürdő fogalmához, annak történetében szerepet játszik, s e történet egyik meghatározó alkatrésze?

Csöndes, sötét éj van, melyet az a magános ház talán még csöndesebbé, még sötétebbé tesz. Egy egy fénybogár röppen el körülé, egy-egy lomb árnyék, — valami kóbor szellem — suhan rajta keresztül. Nincs ott fű, csak gaz és dudva jöven. Fénybogár? Talán a kísértet halvány mécsese. Valami messze, ismeretlen világból ide küldött emlék szelid világa. Nem messze áll egy életunt ákácfa. Ugy remeg, oly halkán, oly mélán susog; ki tudná hogy miről? Kinek utja arra vészett, az sietve menekül e vigasztalan helyről, mert a szellemekre gondol, s a dajka mesék gyermek borzadálya hatalmasan ragadja meg lelkét. — Kiszétteties, néma csönd?

De mi az? A távolból, a fürdő zajos

minden védekezése hiába való, az erővel szembezállni képtelen, segítséget hiába keres, mert azt sehol meg nem találja.

Egy van csak, mi neki most, kétségbeesett helyzetében vigaszul szolgálhat, a nyugalma, melyet méltóság-teljesen megőriz.

E nyugalom olyan, mint egy nagy víz, melynek felülete hol csendes, hol a szelek által korbácsolt, de lenn, a mélyen titokzatos és mindenre kész.

Mert eljöhet az idő, hogy ez a titokzatos nyugalom sem lesz állandó és örökös.

Valami belső erőtől felkorbácsolva, megrázkódva önnönmagától, bilincseit széttöri, rémületes haraggal felfortyan s mint özönvíz, öldöklő pusztítást visz véghez.

E nyugalmat kívánjuk most csak magunknak, nyugodjunk meg szerencsétlen helyzetünkben, mert okvetlen el kell jönni a leszámolás órájának.

Ekkor majd az egekig csapkod a mi belső tüzünk s megemészt mindent, mi utjába kerül.

Légy tehát nyugodt, drága nemzet, ne tántorodj meg, a mit te kívánsz, az igaz, jogos és természetes, célod okvetlen elfogod érni s az édes, melegítő tavaszi napsugár meghozza neked az elvesztett boldogságot.

▲ politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 28.

Apponyi Albert gróf tegnap este Budapestre érkezett s ma az egész délelőttön Kossuth Ferencnél volt. A hosszú látogatás a két ellenzéki vezérpolitikusnak legközelebb megjelenő nyílt levelével függ össze. Most hogy beszámolóik megtartásában akadályozva lettek Kossuth Ferenc a cegédiekhez, Apponyi Albert gróf a jászberényiekhez fordul nyílt levélben és kifejtik eddigi magartásuk indokait és a követendő eljárásra is

világa felől, közeledik egy gyászos menet. Közönséges saraglyás szekér dőcög a lejtőn lefelé. Körülré fátylas emberek, magán pedig durván összerótt koporsó van. Nem követi senki, de senki, csupán a bérelt szolgák, kik azután vállalkra veszik, és átadják a bánatos falaknak.

* * *

A fürdő az élet és vigalom tanyája. — Ki jó oda meghalni? Az egészséges ember vigasságot keres ott, a beteg enyhét, üdülést kér a fürdő gyógyforrásaitól. Több száz ember sereglett oda, a kik gyakran említik a szót "tánc", "dal", "zene", "kedv", "boldogság", de sohasem ez egyet... "halál!"

Ha a közeli falucskában megkondul a lélekharang s még közelebbi temetőjéből felroppen a buszokogás, a szivrázó gyász-dal egy egy foszlánya, megharsannak a fürdői zenekar csapongó dalamai s a bánat szavát tulzengik ezerszer; a fekete színeket pedig eltakarják a fürdők fenyvesei. Ismétljük hát velők: a ki itt egészséges, az vigad, a ki beteg, az gyógyul! Gondatlan emberek gondatlan világa!

Hol is volna az a spleenes, savanyu lelkű ember, a ki ismételné e világ legrégebbi statisztikai tételét: a hol ezer élet van együtt, ott épe séggel ezer halál is van! Senki sem gondol arra! A deli uracs mulat tovább a nagy sötány gesztenyés sorai alatt, s örök szerelmet esküszik hölgyének. A divet höl-

elmondanak egyet mást. Ez a két levél sokkal többet fog tartalmazni ama megjelent manifesztumnál, mert ebben nemcsak történetet mondanak el, hanem feltárják azt a hadi tervet is, amelyet a szövöttek ellenzék követni szándékozik.

(Szóll, a politikus.)

Politikai körökben sokat beszéltek ma arról a beszédéről, melyet ma délelőtt Szóll Kálmán mondott el a dunántúli közművelődési egyesület közgyűlésén. Tiszta politikai beszéd volt, amelyben élesen támadta a kormányt, ami Szóll Kálmántól eddig még szokatlan volt.

(Rudnay haditerve.)

Nagy konsternációt keltett mindenfelé az a hír, hogy Rudnay Béla királyi biztosnak Pestvármegye tisztviselőivel folytatott pourparlerjei odavezettek, hogy Pestvármegye tisztviselői kara elhatározta, hogy eredeti megállapodása dacára addig nem hagyják el hivatalukat, amíg a közgyűlés nyugdíjazási illetve lemondási kérvényüket el nem ítézi. A királyi biztos ugyanis figyelmeztette őket a büntető törvénykönyv ama szakaszára, amely nagyon keményen sújtja azt a tisztviselőt, aki hivatalát önkényesen elhagyja, mielőtt az előírtas felmentvényt megkapta volna. Rudnay Béla királyi biztos em. fogásából azt következtetik, hogy a megyei tisztviselők munkaszünetését ilyen fenyegetésekkel lehetetlenné lehet tenni, mert hiszen nyilvánvaló, hogy Pestvármegyében ezek után ad Greccas calendas nem lesz közgyűlés.

(Miniszterek Bécsben.)

A Magyar Távirati Irodának jelentik Bécsből: Fejérváry Géza báró miniszterelnök a mai délelőttöt a magyar miniszterium palotájában töltötte, a hol többek között Vörös László kereskedelmi és Feilitzsch Arthur báró földmívelési miniszterekkel értekezett. Ugy a miniszterelnök, mint a Bécsben időző szakminiszterek a mai nap folyamán visszatértek Budapestre.

(A manifesztum.)

A szövöttek ellenzék ma megjelent manifesztumát a szövöttek ellenzék sorai-ban megnyugvással fogadták és legfeljebb csak azt kifogásolták, hogy nem tartalmazza azt a szükséges utasítást, hogy a jövőben mely taktika követendő. A manifesztumot egyébként az ország összes nyelvein kinyomatják és több százezer példányban fogják terjeszteni.

(Az előleges cenzura.)

Megirtuk tegnap, hogy a belügy-miniszteri értekezletből szombaton ártírtak az igazságügyminisztériumhoz, hogy vegye fontolóra a kivételes bíraskodást a sajtóügyekben. Az igazságügyminisztériumban tegnap már tanácskozás is volt ebben a tárgyban és elvileg meg is állapodtak, hogy a sajtóügyeket kiveszik az eskütszék hatásköre alól és kivételes bíróságra ruházzák. Ugyancsak megbeszéltek az előleges cenzura módozatait. Az újítások behozatala csak hetek kérdése.

(Békésvármegye.)

Békésvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt: dr. Fábry Sándor alispán elnöklésével tartott közgyűlésében a belügy-miniszter harmadszori megemmisítő rendelete dacára is fenntartja ellenálló határozatát és felhívja összes tisztviselőit, hogy a közérdek megvédése céljából mindaddig maradjanak meg állásukban, a míg a kormány tőlük törvényes esküjökbe ütköző cselekményt nem követel. A törvényhatóság felhívja a lakosságot, hogy adót ne fizessen és ujoncnak ne jelentkezzen. Óvást emel az országgyűlés feloszlátása, a kereskedelmi szerződéseknek rendeleti uton való életbelépése és a gyülekezési jog csorbitása ellen.

(Lemondott tisztikar.)

Nyiregyházáról táviratozzák, hogy Szabolcsvármegye egész tisztikara, — úgy a központi, mint a járási tisztviselők, a mai napon beadták lemondásukat.

S a halál ismerőse ment!

Ki tudja hová? Tul a föllegek fölé, az örök gyógyforrás hazájába, égbe, úgy a mint ez létezik s úgy, a mint erre érdemes volt a földön. A halál, ki a végponton innen borzadály, azon tul üdv és megváltás, bizonyára elvezette lelkét addig a határig, melyen tul aztán már nem retteget

* * *

A fürdőben nagy a suttogás, mozgalom. A vendégeknek — bár a halál közelléte bennök is oly ösztönszerű sejtelmet, előérzet gerjeszt mindenikben, melyet elnyomni, meghazudtolni nem lehet — nem szabad az esetről tudni!

Este felé, mikor a vendégek táncvigalomra készülnek, vagy a sötányokon s éttermekben széledeznek el, megjö a közel falu asztalosa. Mérőjét oda illeszti a hullához szélteben, hosszában, aztán össze tákol néhány gyalulatlan deszkaszalát és rámozolja a halott nevét. Nő név, vagy férfi név... mindegy. S éjjel, nem is sejtve senki által, előáll a halottas kocsinak felcsapott szekér s viszi a szegény merev, jéghideg halottat, ki bizonyára pezsgő meleg uj léttel kívánta elhagyni fürdőjét.

Másnap egy vendéggel kevesebb. Hová lett? Nem tudja senki, senki. Legfeljebb a cselédség, mely egy ideig suttog az esetről; mire az „uraságok“ fülébe jó híre, akkor a szegény halott rég ott fekszik a kis temető

gyei, az örök ifju szép özvegyek, suhogtadják tovább selyem uszályaikat s ki tudná elmondani, hogy mi nem történik ama dugzagdag mulató hely gyors percei alatt?

Történik azonban, hogy az egyetlen kétség adott fogalom, a halál is megjelenik a díszes uri körben. Talán épen egy táncvigalom alkalmával érkezett meg, mikor épen a legszebb asszony lejtett imádója gyöngéd karjain. Egy kis szellő támad... Mi volt? Oh, egy nyitott ablak... semmi más! Vagy azt látogatta meg a közös vendégünk, a ki már várta, várta évek óta; arról beszélt hozzá szaggatott köhécselése, arcának izzó piros, vagy fehér rózsája... Messze, messze innen van az ő hazája! Ide menekült a közelgő fekete vendég elől. Hiába! a halál szótartó ismerős, egyszer csak felüti sápadt homlokát a zuhogó gyógyforrás hullámai közül, vagy pedig meg roppan érintésétől a szálló szoba valami ócska butora! Megérkezett.

Hol érkezett? mikor? ki látta?

Jött láthatatlan, láthatatlan utakon. Ut közben megállt a fekete ház küszöbén, megkocogtatta ajtaját és azt mondta... készülj! Aztán esőndesen haladott a fürdő halmán fölfelé, s a nélkül, hogy utána nézett volna a fürdő névsornak, nem iratkozva vendég könyvbe, nem törődve a tilalommal, mely még nevét is száműzte a csillámkörből, oda lépett emberéhez s csak egy szót susogott fülébe: „Jöjj!”

(Változások a pénzügyminiszteri-umban.)

Jeleztük, hogy a miniszterelnök mostani audienciáján előterjesztést fog tenni a pénzügyminiszteri tárca betöltése dolgában. Mint hécsből jelentik, ez meg is történt és a pénzügyminiszter személyében megállapodás történt. Hogy kinek a személyében, azt gondosan titkolja a kormány, mert attól fél, hogyha idő előtt kipattan a dolog, elriasztják a diostelen vállalkozástól az emberét. Annyi bizonyos, hogy Popovics államtitkár nyugalmába megy s Bakonyi Géza és Papp Elek miniszteri tanácsosok államtitkárok lesznek.

(Darabont-zaklatás.)

Polónyi Géza volt országos képviselő ellen az ügyészség a S-s-körben elmondott beszéde miatt felségsejtés címén bünvádi eljárást indított. Polónyi a rendőrség ma délutánra beidézte és kihallgatta. Polónyi a kihallgatás során kijelentette, hogy miután a képviselőház feloszlását törvénytelennek tartja magát képviselőnek tekinti és azért megidézteséért, melyben mentelmi jogának megsemmisítését látja az elnöknek jelentést fog tenni. Kijelentette továbbá, hogy az inkriminált kifejezéseket nem a királyra, hanem annak tanácsadóira mondotta,

(Zólyom megye.)

Besztercebányáról jelentik: Zólyomvármegye törvényhatósági bizottsága dr. Répássy Mátyás alispán elnöklése alatt tegnap tartott rendes közgyűlésén egyhangulag kimondotta, hogy az alkotmányvédelem tárgyában mult év okt. havi közgyűlésén hozott határozatát változatlanul fenntartja.

(Kereskedelmi szerződés Olaszországgal.)

A hivatalos lap ma esti megjelent rendkívüli kiadása közli a miniszteri rendeletet melylyel a kereskedelmi szerződés Olaszországgal pótlékkal, valamint az állategészségi egyezmény utólagos törvényhozási felmentése reményében életbeléptetik.

ólében. Nyíló virágok, rezgő nyárfák hűs ben. Régen volt . . . talán nem is igaz!

A szegény hulla még ki sem hült egészen, oly lázas gyorsasággal szállítják a fekete házba. Nem a halál utasainak állandó szálló helye . . . nem sírbolt az, csak egyszerű pihenő hely. Ide helyezik el a fűrdő halottjait . . . ideiglenesen temetésig. Ide szállítják az elhunyt holmiját. Átkutatják leveleit s ezek szerint intézik a tudósítást . . . haza. Néha aztán jön a zokogó, búvártatos család, mely sirva kíséri halottját a legszomorubb álom hazájába. Néha senki sem jó, csak hideg utasítás és a fűrdő halottját néhány bérelt szolga kíséri a falucska nyájas temetőjébe. Nyugodjék békében, pihenjen csöndesen!

. . . S te, nyájas olvasóm, bocsáss meg, hogy utazásaimnak csupán legbusobb benyomásait regélem el. Nem tudhatom, hogy vajon nem a te kedveseid közül várt-e egy drága, sokszor elsiratott lény a kis haranglágy kondulására, a siri ima egyszerű rebe-gésére s a nyugalmas hant csöndes hullására itt, a fekete házban! S nem tudhatod, hogy nem-e messziről, messziről zarándokoltam küszöbéhez, hogy az én drágáim, álcoztaim közül virraszszak egy sirba kőszűd, ily meesze üdülni, ujjá születni jött kedves fölött? Hogy sirassak, hogy gyászoljak, hogy indítsalak könnyekig. A halálnak még sok bus regéje lesz!

(Felmentett főispán.)

A király Szentkereszt Pál bárót Csikvármegye főispánját állásától felmentette.

A királyi biztos esküt tesz. Felesküszik a darabontságra. De azért hazafi marad.

(Saját tudósítónktól.)

— febr. 28.

Naszády Iván vállalkozása a királyi biztosságra általános feltűnést és visszatetszést keltett. Kivétel nélkül elítélik és kárhoztatják, sőt olyan gyanúsítások is hangzanak, hogy a kormány busásan jutalmazza a vállalkozásáért.

Mi nem adunk hitelt ennek a gyanúsításnak. Egy táblabíróban mindig feltételezünk annyi igazságot, hogy tetteiben és elhatározásaiban a pénz — tiszta meggyőződés vezérli . . . Nemde, tisztelt királyi biztos ur? . . .

Azt azonban mi is valljuk, hogy a táblabírónak éppenséggel nem volt szüksége ilyen rákszerű előmenetelre. Bár a királyi biztossággal nagy fizetés és „méltóságos“ címzés jár, magyar embernek ez az állás nem karrier, hanem — közmegevetés.

Naszády Iván egyébként — amint értesülünk — teljesen berendezkedett már arra, hogy Debrecen és Hajdúmegyét megzabolazza.

Holnap felutazik Budapestre, átveszi a kinevezési okmányát, esküt tesz és aztán teljes felszereléssel ami alatt a segédszemélyzet értendő — megszállja Debrecen.

Kinevezési okmányát Fejérváry hozta meg Bécsből. A király bizonyára érdeklődött legújabb teljhatalmának kiléte felől és nagy meglepéssel vehette tudomásul, hogy drága Magyarországon az igazságszolgáltatás fórumairól is kerül már hűségese sáfárja . . .

A kir. táblát érintette a legkínosabb Naszády vállalkozása, főképen azért, mert bírói kara hazafias, — és igen rossz szemmel nézi, ha igazságosztó az aktiv politika terére lép. Állítólag Naszádynak már szállást is rendeztek be a vármegyeháza főispáni lakosztályában. Ez a hír csak annyiban felel meg a valóságnak, hogy a lakásberendezésre minden előkészület megtettek, de nem a vármegyeházán, hanem a pályaudvar azon lakosztályában, ahol Boda Dezső lakott.

Tulontul sok a jóból egyébként az a finálészertű értesülésünk, hogy a táblabíró-királyi biztos ur hazafias kényszerűségnek mondja vállalkozását.

Ugyan-ugyan, tisztelt biztos ur, tulságosan naiv ön, vagy a képtelenségig ravasz?

Irodalom és Művészet.

Enyingi Török Bálint. Szathmáry Zoltán író és hírlapíró társunknak a Csokonai kör 1903 évi Telegdy-Kovács pályázatán első díjat nyert színműve, *Enyingi Török Bálint*, amely szép sikerrel került színpadra

a debreceni színpadon, ma díszes kiállításnyomatásban is megjelent. A díszes kiállítású könyv, amelylyel még lesz alkalmunk bővebben is foglalkozni, megrendelhető a szerzőnél (Szent-Anna u. 44. sz.)

Karnevál bucsuzik.

— Fővárosi levél.

— febr. 28.

Mint fényes álomkép, úgy tűnik tova a kacagó Karnevál herceg fényes hadával. Az idők fehér szakállas öreg krónikása fejébe nyomja hegyes csüvegét, hosszú orrára fölteszi pápaszemét s egyet fordítván a kalendáriumon, kérlelhetetlenül kimondja az ítéletet: vége a farsangnak. Karnevál herceg pedig félhajtván az utolsó pohár pezsgőt, földhöz csapja hatalmi jelvényét, a csörgős sipkát s megy tova, nyomában bolondos kedvű népe, lisztes képű Pierettek, keces Pierettek, csörgősipkás, cintányéros bohócok, csillogó ruhába öltözött tündérleányok, ördögök, angyalok, paprikajancsik, hosszú, fehérhaju aggastyánok, fantasztikus lovagok, itt-ott néhány különös állatfej is bólogat közöttük, tigrisek, elefántok, medvék, majmok. Muzsikaszó mellett halad a furcsa, tarka karaván s tűnik tova a hamvazó szerda bus szürkeségében . . .

Az idén rövidebb ideig uralkodott Karnevál, mint tavaly, de nagy dícsőséget bizony az idén sem aratott, sőt sikere kisebb volt még a tavalyinál is. Nagy ünnepeit, az elitbálokat (csekély kivétellel) koránt sem koronázta oly nagy siker, mint aminőre számítottak a rendezők. Az idei farsang immáron megpecsételte azt a már tavaly hangzott igazságot, hogy az elitbálok fénykora már nagyon is a vége felé közeledik. A közönséget nem igen lehet már nagyobb tömegekben fölvonultatni, legfőleg a jótékonyosság kegyes cégére alatt. A jókedv nem tulságos, az anyagi eredmény aztán éppen annyival kevesebb az óhajtott összegnél, hogy az idén például több ilyen nagyszabású mulatság deficittel végződött. Kevés az új a toilette dolgában is, kisebb a fényezés, újat az idén legfőleg a virágdisz mutatott; a divattal nem sokat törődött a hölgyek serege. Így esett aztán, hogy a kisebb multságok, a teljesen zártkörű házibálok, zsurok, esték, hangversenyek, piknikek, annál jobban sikerültek. Csupa ismerős jön ott össze, tehát jól mulatnak, az elitbálon a sokaságban elvész mindenki, a társadalmi osztályok nagy tagoltsága miatt pedig nehezen megy az ismerkedés.

Már pedig az bizonyos, hogy mindenki szivesebben megy el a bálba, na tudja, hogy ott lesz ismerőse, ha pedig úgy tudja, hogy nem lesz, inkább el sem megy. Innen magyarázható, hogy olyik elitbálon a férfiak számához képest kevés volt a hölgy. A nagy bálok gyöngye sikeréért azért kárpótlást nyújtottak a kisebb multságok, ott irigylésre méltó jókedv, kitörő vidámság uralkodott mindenfelé. Táncrend dolgában pedig szintén csökkent a luxus. A főváros bálrendezői produkáltak néhány jó ötletet, de költség dolgában az idéa mintha mérsékeltek volna egy kissé magukat.

A farsang pikkantériáját az álarcos bálok adják meg. Végignézve őket, arra a szomorú tapasztalatra lehet jutni, hogy az álarcos bálok csillaga is nagyon halványulófélben van. A férfi világ érdeklődése egy kicsit csappant, úgy szintén a friss jókedve is. Hová lett a sok tréfa, bohóság, pajkos ötlet,

ami régente csak úgy sziporkázott az "ven-fajta bálokon? Csufos kudarcot vallott még a híres operabál is, mert — unalmas volt, a nagy tömegben mozogni sem lehetett. Éjjel felé, amikor pedig tetőpontján kell hogy legyen a jókedv, az álarcos nép java unatkozott s a bálteremből menekült a fehér asztal mellé vagy pedig haza.

A farsang különben olyan mint a pénz, vagy sok, vagy kevés, de sohasem elég. Az idén is több kisebb-nagyobb multság lesz a bójtben, sőt esik egy-kettő az ibolya hó napjának elejére is. A mi végezetül a farsang hivatalos bucsuztatását illeti, az a hagyományos módon mulatozással, bohóccsétével s más efféle vig dologgal esett meg az idén is itt a fővárosban.

Hamvazó szerda bus reggele azonban elnémitja a pajkosság, a mámor hangjait. — Egy utolsó pillantást vetve még az ajtóból vissza a bálterembe, Karnevál herceg elveszített birodalmába, sajnáljuk a vidám éjszakákat. A fényes padlón ott hever egy-egy csipkefoslány, egy elhervadt virág, összetaposott fényes kotillon: a mult emlékei, meg tépott illúziók, szertefoszlott remények. Fehérfalu leányszobájában talán siratja valaki azt az elhervadt virágot, az a csipkefoslány pedig féltve őrzött kincse lehetett volna valakinek.

Vagy csak farsangvégi képzelődés ez? Bu lakodás azon, hogy vége a tündérmesének, ébren átálmódott álmoknak, amikor hamvazó szerda szomorú szürkesége borítja az emlékezés egyre sűrűbbé váló fátyolát.

Kiss.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— február 28.

Vége van hát a farsangnak,
Vége van az alkotmánynak. . .
Bójt . . . jó kedvünket kiöljük
Az önkényt meg — kibójtöljük!

A rikkancshad.

— febr. 28.

Letűnt a rikkancsok napvilága, dicsősége, de reményljük, hogy nem örökre.

A világon mindenre süt a nap, de néha le is tűnik: tehát hihető, hogy újból megvirad még nekik.

Hogy tele kiabálták a várost:

Nagy a szelezáció!

Rémes gyilkosság a 13 városban!

Borzalmas gyilkosság a Csapó utcán! — és az ég tudná megmondani, miféle gyilkosságok, mert a minépünk csak efajta olvasmányok iránt érdeklődik.

Meglett vonva szegény rikkancsainktól az a néhány fillér, melyet kiabálásukkal, tüdejök megrontásával kerestek.

Sajnos, egész ártatlanul a végzet őket utólrta.

Igazán szomorú, hogy e földön semmi sem biztos, ilyen földhöz ragadt szegény népnek is kiesik a szájából a falat és nincs senki, ki őket most vigasztalni tudná, nincs senki, ki rajtuk segíthetne.

No, de reményljünk, reményljük a legjobbat, hogy a rikkancshad még feltámad.

— a—b—

— **Milyen időnk lesz?** Meteor jelenti lapunknak: A napon négy foltcsoport látható inkább tömörült, mint szétszórt állapotban. Mivel a foltok erősen fátyolozottak, inkább borult, csapadékos, mint derült jellegű lesz

az időjárás, amelyet március havának második esomópontja van hivatalosan felé átváltoztatni s ezzel ebbe az állandóbb jellegű bevezetni, amely e hónap majdnem egész első harmadát betöltte a bolygók állásaiból kifolyólag. A napfoltjárás módosítja ugyan némileg e lefolyást, de miután nagyobb zavarokra ok nem igen mutatkozik, úgy a jövő hónap első harmada elég kedvező időjárást ígér a mezői munkálatoknak megkezdésére és folytatására nézve. Nagyobb változás a 13-ik esomópont hatáskörében áll be csapadékos jelleggel. Március első harmada a legállandóbb, utolsó harmada pedig a legváltozatosabb időt hozza. Legerősebb hatású esomópontok 13—23 és 29-re esnek.

— **Előjárósági ülés.** Az ipartestület előjárósága holnap délután tartja havi rendszeres előjárósági ülését, melynek tárgyát apróbb folyó ügyek és a tanácsidejüket kitöltött tanoncok felszabadítása képezi. Az ülésen jelen lesz Vaday László kormánybiztos és id. főkapitány is, aki ugylászik szükségét érzi az iparügyekben való tájékozódásnak, illetve ismeretszerzésnek.

— **A debreceni dalegyületnek** ma este a „Margit” disztermében tartandó dal és zene estélyére vonatkozólag értesítjük a n. é. közönséget, miszerint az estély, melynek műsorát már lapunk utján közöltük — pontban 9 órakor fog kezdődni Rácz Károly és fia zenekara nyitányával. Belépti-díj személyenként 2 korona. Család jegy 3 személyre 4 kor. egyleti alapító és pártoló tagok tagsági igazolványaik felmutatása mellett a pénztárnál belépő jegyet nyernek, mely 3 személyre illetve család tag részére jogosít. A daley let ezen estélyét ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Nyomdászok álarcos estélye.** Március 4 én pompás mulatságnak lesz színhelye a Margit fürdő diszterme. A nyomdászok tartanak ott álarcos estélyt, amelynek sikerén már hetek óta buzgólkodik a rendezőség. Remélhető, hogy ezen az álarcos estélyen megjelenik a nyomdászok szakegyületének minden tagja családostól és azok is, akik barátai a napilapok névtelen munkásainak. Aki meghívót még nem kapott, forduljon a rendezőséghez.

— **Négy évszak a színházban.** A debreceni jótékony négyelet választmányából alakult rendező-bizottság serényen dolgozik a négy évszak bemutatásán. Ragyogó, fényes, gazdag színpompájú előadás lesz ez, amennyiben a legszebb toalettekben majdnem másfélszázan működnek közre. A rendezőségnek sikerült az összes szerepeket betölteni úgy, hogy az első próbaértekezletet a szereplők legközelebb megtartják. A négy évszakot két egymásután következő estén mutatják be és ez alkalomból működvelek is játszanak egy kedves darabot és a rendezőség még egyéb érdekes programszámokról is gondoskodik. A négy évszak királynői, a tündérek, táncosok, Mátyás király udvara, a rékavadázat káprázatos látványt fognak nyújtani. A színházi helyek ez alkalomra 50%-kal lesznek emelve. Mi, akik a tervet, a festői kosztümeket, a rendezőség mindenre kiterjedő gondosságát látuk, mondhatjuk előre is, hogy ez az előadás szebb és ragyogóbb lesz, mint amilyen az operában volt.

— **Mi lesz a nyugdíjazási kérvényekkel?** Napok óta bizonyos, hogy néhány városi tanácsos nyugdíjazását kérte. Időszerű hát felvetni azt a kérdést, hogy mi lesz ezekkel a nyugdíjazási kérvényekkel? Kovács József polgármester azt mondja, hogy rendkívüli közgyűlést nem hívhat össze, mert ez tiltva van, de egyébként is a jóléti bizottság nem látja helyénvalónak. — Ilyenformán a nyugdíjazási kérvények iktatva vannak, de nincs fórum, amely törvényszerűen elbírálja azokat. Ez nevetséges helyzet. A polgármesternek össze kell hívni

a rendkívüli közgyűlést mielőbb, hogy a ki-nevezendő királyi biztos ne akadályozza meg fővárosi minta nyomán a tisztviselők tisztességes visszavonulását.

— **Tolvaj timár inas** Varga Gábor Vigkedvü Mihály utca 59. szám alatti lakos és felesége tegnap este látogatába mentek hazulról valami ismerősükhöz. Távollétükben lakásukat gyermekeik felügyeletére bízták. A gyermekek bezárkóztak és éppen leakartak feküdni, mikor valamely ürügy alatt bekérdezett hozzájuk az udvarban lakó Bozóki Lajos timár inas, aki — miután bebocsájtották — se szó, se beszéd kutatni, vizsgálódni kezdett a lakásban, miközben felnyitotta az egyik ládát s az abban levő nyolc korona pénzt és több ruhadarabot ellopta. A tolvaj tanoncnak a gyerekek nem mertek szólni, hanem mikor szülőik hazatértek rögtön elmondták nekik a dolgot. Varga Gábor aztán ma feljelentést tett az inasgyerekek ellen a rendőrségnél, mely az eljárást megindította.

— **Öngyilkos leányok.** A három öngyilkos leány közül — akiknek tragédiájáról lapunk mai számában részletesen beszámoltunk — ma a közkórházban kettő, — Kerékgyártó Vilma nyomdai munkás leány és Kalmár Eszter cseléd kinos haláltusa után meghalt. A harmadik, a 16 esztendőes Vermes Jolán jobban van és valószínűleg életben marad. A leányt, aki — mint megirtuk — azért akart megválni az életől, mert valami Balog István nevű suszter legény erőszakkal bünbe ejtette, erkölestelen merényletet követett el ellene — ma délután kihallgatta Hoffmann vizsgálóbíró és terhelő vallomása alapján, az alávaló merénylő ellen megfogják indítani a bünyenyítő eljárást.

— **Veszekedő házaspár.** Majcsák József és neje tegnap este 9 órakor a Vár utcán ittasan haladnak hazafelé. Utközben folytonosan veszekedtek, a szóváltásból később verekedés keletkezett. Az utcai botrány óriási csődületet gyűjtött össze úgy, hogy rendőri beavatkozásra volt szükség. A rendőrség a botrány okozói ellen a kihágási eljárást folyamatba tette.

— **Megszűnt napilap.** A rikkancsrendszer megszüntetésének nyilvánvaló áldozata a Budapesten megjelenő „Független Hírlap”, amely ma elbucsuzott olvasóközönségétől, bejelentvén, hogy letűnik a hírlapirodalom egéről. A lap mai számát egyébként ezen bucsu-cikke miatt a fővárosi vizsgálóbíró elkoboztatta.

— **Vasutak születésnapja.** 1825. szeptember 27-én indult meg Angliában az első gőzvasut. Három esztendővel utóbb, 1828 szeptember 30 án indult meg a második, — még pedig Ausztriában és két nappal később Franciaországban a harmadik. Az Egyesült Államok első vasuti vonala 1829 december huszonharmadikán nyílt meg. Ezután következett 1835 május 5-én Belgium és ugyanez év december 7-én Németország. 1838 április 4-én Oroszország és 1839. szeptember 4 én Olaszország. Aki a mai vasut kényelmét ismeri, bizonyos meglepetéssel nézheti ezeket az adatokat. A legtöbb ember alig tudja, hogy a vasut olyan fiatal találmány és hogy mindössze nincs még 100 éves.

— **Öngyilkossági kísérlet.** A marólugos és gyufaoldatos tragédiák megint napi renden vannak. Tegnap három öngyilkosság történt s a halál önkénteseinek száma ma ismét szaporodott egy életunt halandóval. E legújabb öngyilkos Laboncz Mihály kefégyári munkás, aki a délután folyamán Battyhányi utca 5 szám alatti lakásán gyufaoldattal megmérgezte magát. Tettét a felesége még idejekorán észrevette és hamarosan beszállította a közkórházba, ahol a gyorsan alkalmazott gyomormosás megmentette az életnek.

— **Lapunk mai számához** mellékelve adjuk előfizetőinknek a „Szabadság” „Jegyzék Napló”-ját.

— **Öngyilkos ujságárus** A kolportázs betiltásának már van áldozata is. Fővárosi tudósítónk írja, hogy az Üllői út 59. számú háza előtt, a Páva utca sarkán ma reggel egy 35—40 évesnek látszó munkásasszony a közúti villamos vasút 6. számú kocsija elé vetette magát. A haladó kocsi keresztülgázolt a boldogtalanon s teljesen összeroncolt a fejét. Sebeibe még a helyszínén belehalt. A rendőrség bevitette a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol megállapították, hogy az öngyilkos áldott állapotban volt. Az asszony nevét nem tudja még rendőrség, csak annyi derült ki a megindított nyomozás során, hogy ujságárus volt. Valószínű, hogy a nyomor vitte kétségbeesett tetteire.

— **Ki- és bevándorlás.** Máramaros-szigetről írják, hogy Máramaros vármegye e héten tartott közigazgatási bizottsági ülésén az alispán jelentette, hogy folyó hóban az utlejárati forgalom a következő volt: kiadtak Észak-Amerikába szóló utlevelet 152 db, Romániába 10 db, Európába 3 db, Jeruzsálembe egyet, Bulgáriába és Szerbiába egyet, Galiciába egyet, összesen 168 utlevelet, ami még mindig tekintélyes szám. Legnagyobb volt a kivándorlás a visói románok és a huszti ruthének által lakott járásokból. Azok közül, akik Amerikába akartak kivándorolni, többeket visszautasítottak szembelegesség miatt. — Máramarosban nemcsak a kivándorlás aggasztó, hanem a Galiciából való bevándorlás is, úgy, hogy most a határrendőrség éber figyelme segíthet a helyzeten, mert a bevándorlók a határszéli lakosság existenciáját veszélyeztetik.

— **Az alkotmányvédő bizottság** ülése. Az alkotmányvédőknek minden napra kerül egy kis adag a védelemből. — A mai ülésen például azzal az igazán nagy fontosságú kérdéssel foglalkoztak, hogy a királyi vagy kormánybiztos által összehívandó közgyűlésen megjelenjenek-e a bizottsági tagok, vagy nem? Hosszas tanácskozás után, amelyben a bizottság minden tagja eleget tehetett szónoklási dühének, a sajtó számára kiadott, következő határozatot hozták.

„Az alkotmányvédő bizottság hozzászasan tanácskozott a királyi vagy kormánybiztos kinevezése esetére kívánatos intézkedések felől és a közgyűlés 289—4322—1905 sz. a. hozott határozata értelmében és alapján kimondta, hogy a közgyűlés tagjai a királyi vagy kormánybiztos által esetleg összehívandó közgyűlésen épp úgy nem fognak megjelenni, mint nem jelentek volna meg a törvénytelen kormány által kinevezendő főispán által összehívni szándékolt közgyűlésen.”

Tisztelt polgárság! Ez a nyakatekert hivatalos értesítés — egyetlen egy mondat!...

— **A póttartalékosok szabadságolása.** A hadügyminiszter tegnap szigorú ukázt intézett az összes magyarországi hadtestekhez és hadkiegészítő parancsnokságokhoz, melyben meghagyja, hogy jövőben a póttartalékosok semmi körülmények között nem szabadságozhatnak. A szigorú rendelet nagy kétféjű sasos pecséttel 811—1906. szám alatt tegnap megérkezett a debreceni hadkiegészítő parancsnoksághoz is.

— **Az élelmiszer hamisítók ellen.** A mezőgazdasági termékek hamisításáról szóló törvény hiányai a gyakorlati életben mindjobban kitűnnek. A törvény végrehajtásának jelentékeny akadálya, hogy a vidéki hatóságok föltöbb közönyösek ezen nagyfontosságú és az ország lakosságának egész ségét érintő ügygyel szemben. Ennélfogva beavatkozásról, a kellő ellenőrzésről szó sem lehet. Abból a célból, hogy a nagyközönség figyelmét felhívják a hamisított élelmiszekre és a hamisítók elleni megtorló eljárásra, a hamisítók ellen hozott büntető ítéletet ezek költségén közzé fogják tenni a

lapok hirdetései között. Legújabbban a liszt hamisítás miatt ítélték el számos péket a legfelső fokon, mert a süteményekben dúsasztó szereket alkalmaztak, melyekkel nemcsak a lisztet hamisították (keményítő féle anyaggal), de az egészségre káros anyagot is vittek az ételbe. Addig is, míg a törvény revíziója elkészül, a kihágási eljárás során szerzett tapasztalatok alapján összegyűjtik az irányelveket és ezeket tájékoztató rendelet alakjában közlik egy a közigazgatási hatóságokkal, mint az érdeklődőkkel. Ezt a rendeletet a legszélesebb körben fogják terjeszteni.

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** Általános nagy érdeklődés előzi meg Hajdúvármegye holnapi közgyűlését. Annak idején megirtuk, hogy a megye jóléti bizottsága szótöbbséggel a teljes leszerelés mellett foglalt állást s ez az állásfoglalás valószínűleg érvényesülni fog a holnapi közgyűlésen is. A rendkívüli meggyűlés elé — amint értesülünk, két indítvány kerül. Az egyik nyíltan feltárja a helyzetet s alternatív módon megállapítja, hogy: vagy biztosítani kell a tisztviselőket, ami évente körülbelül 80000 koronát emészt fel, — vagy hatályon kívül kell helyezni az ellenállást kimondó közgyűlési határozatot. A másik indítvány ünnepeles tiltakozás akar lenni az országgyűlés feloszlata ellen. Az első indítvány sorsa teljesen a bizottsági tagok hangulatától függ. A második egyhangulag válik határozattá.

— **Postagyakornok jelöltek fölvétele.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter pályázatot irt ki 80 posta-, távirtda- és távbeszélő gyakornoki állásra. Feltétel: középiskolai érettségi, vagy megfelelő képesítés, 18 életév, testi alkalmatlanság. A pályázati kérvények március 15 ig nyújtandók be a polgármester, vagy járási főszolgabíró útján a posta és távirtdai vezérigazgatóságokhoz. — A kiknek kérvényét elfogadják, április 1 én fogadják el mint gyakornokjelöltek állásukat, szeptember 1 én pedig a tanfolyam hallgatására Budapestre mennek. Mint gyakornokjelöltek 2 kor. napidíjban részesülnek és pedig a tanfolyamon töltött év alatt is.

— **Eljegyzés.** Ifj. Zathurecky Ödön Gy. kollégánk a „Szióházi Lapok” volt kiadója ma tartotta eljegyzését Zih Etelka urleánnyal (Minden külön értesítés helyett.)

— **A világ bortermeése 1905-ben.** Statisztikai kimutatás szerint az egyes bortermező országok 1905. évi terméseredménye kerek számokban a következő mennyiséget tünteti fel: Franciaország 56.666.000 hektoliter, Olaszország 32.500.000 hektoliter, Spanyolország 17.000.000 hektoliter, Algír 7.740.000 hektoliter, Magyarország és Ausztria 7.000.000 hektoliter, Portugália 4.000.000 hektoliter, Románia 2.000.000 hektoliter, Oroszország 3.000.000 hektoliter, Bulgária 1.300.000 hektoliter, Németország 3.200.000 hektoliter, Törökország 1.500.000 hektoliter, Szerbia 350.000 hektoliter, Svájc 1.000.000 hektoliter, Görögország 1.200.000 hektoliter, Argentína 1.400.000 hektoliter, Cína 3.000.000 hektoliter (?) Peru 100.000 hektoliter, Brazília 200.000 hektoliter, Északamerikai Egyesült Államok 1.300.000 hektoliter, Mexikó 20.000 hektoliter, Bolivia 30.000 hektoliter, Azorok Madeira 150.000 hektoliter, Fokgyarmat 200.000 hektoliter, Ausztrália 250.000 hektoliter.

— **A rikkancsok gyűlése.** A budapesti rikkancsok, akik a lapok utcai árusításának betiltásával elvesztették kenyerüket, gyűlést tartottak helyzetük megbeszélése céljából, a gyűlés határozatából kifolyólag kérdést intéztek a belügyminisztériumhoz, hogy Kristóffy belügyminiszter ma hány órákor fogadja küldöttségüket. Onnan azt az értesítést kapták, hogy a miniszter csak a jövő héten fogadhatja őket. Az ujságárusítók nem elégedtek meg a telefon útján ka-

pott értesítéssel, hanem tömegesen, több mint ezren, mentek a Várban levő belügyminiszteri tériumba fel. A belügyminiszterium előtt azonban már egy csapat rendőr várta őket és elállották utjukat. Nemsokára lejött egy miniszteri tisztviselő és tudtára adta az ujságárusítóknak, hogy a miniszter csak a jövő hét keddi napján fogadja őket. Az ujságárusítók tömegét erre a rendőrök eloszlatták.

— **Alföldy próbabálya.** E hó 3-án tartja Alföldy Károly és fia László ez idény alatt második próbabálya, mely az elsőnek nem fog mögötte maradni. A meghívó kiváló programot tüntet fel, melyet a tanulóknak rendkívüli sikerrel fognak lejteni. Felhívjuk a szülők és érdeklődők figyelmét erre az érdekes estélyre. A tavaszi tanfolyam március hó 18 án kezdődik, tehát harmadik az idény alatt, melyet a szülőknek becses figyelmébe ajánlunk.

— **Magyarruhás ifjak.** Friss márciusi szellő lehellelte járja át valónkat. Mintha a hirtelen megenyhült időjárás is ezt hirdetné, hogy itt a szabadság hónapja. A verőfényes tavaszi nap mintha a márciusi ifjuságot is feltámasztotta volna. Az utcákon fekete magyar ruhás, árvalányhajás, nagy darutoilas ifjakkal találkozunk. A daliás fiúk büszkén, délcégen lépdelnek, mert meg van az a hatása gyönyörű nemzeti öltövényeknek, hogy a szó teljes értelmében átváltoztatja, újjá szüli viselőjét. Helyesen van, nemes ifjuság, öltöztök fel újra őseitek viseletét, mert most, a mikor az önkény a nemzeti érzés minden nyilvánulása ellen tör, nem csekély sulya van annak is, hogy külsőségekben is tüntessünk magyar voltunk mellett. Fel hát minél többet a magyar ruhával, hirdesse az is nemzeti önérzetünk megújulását, a magyar köntös pedig takarjon minél több a hazáért hön dobbanó szívet!

— **x Régen volt és soká lesz oly kedvező alkalom olcsón vásárolni mindenféle célszerű ajándéktárgyakat, gyermek játékokat és műiparúru különlegességeket mint most. Mentse Henrik Ujdonóságok áruhaza teljesen feloszlik Piac- és Szent Anna utca sarkán, a rak-táron levő áruk beszerzési áron alul árusítottak el. Berendezés és a portálo eladó**

— **x Sok ember, ki téiben gyakran ráncos kézzel s arccal van, ezt a rossz szappannak köszönheti, orvosoktól ajánlva lesz ez ellen, a házi s tisztítószert a valódi Glicerinn szappan. Rá kell mutatnunk, hogy a közönséget gyakran olcsó s haszontalan szappannal becsapják, melyek cukor és szesz tartalmat képviselnek. Olyan szappan, melyben nincs Glicerinn, a bőr durvává, ráncossá teszi. A valódi Glicerinn teljesen átlátszó. — Egyedüli ismertető jele a Glicerinn szappannak, mely a Sarg-féle Glicerinn szappannal mindenütt látható, hogy nem szárazak, de finom érzést nyújtanak. Egy ilyen szappan célját mindig eléri s a bőr puha, fehér gyöngéd lesz.**

— **x Ujtás képkeretekben.** Üzletében a legmodernebb képkeretek készítettnek aquerellek, krétarajzok, vagy bármilyen más képekhez tetszés szerinti kivitelben. — Felhívom a t. c. vevőközönségnek a kirasa tomban kiállított rámak megsejmelésére b. figyelmét. Pongrácz Géza papirgyári rak-tára a Bika-szálloda mellett.

— **x Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a leg erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszer-tárában, Piac-utca.

— **x Házilag készített borecet eladó.** Cím: Piac utca 42 háttul az emeleten.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház Állandó fénykép kiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakóban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Bécs sorozatni fog.

Suba alatt szereznek ujoncot.

Ötletek és tervek.

(Saját tudósítónktól.)

— febr. 28.

Kistóffynak, aki valósággal gyártja az örületesebbnél örületesebb terveket, megint akadt egy mentő ötlete. Ez az ötlet ezúttal az ujoncozásra vonatkozik.

Feltétlenül jólétesült forrásból kapjuk a hírt, hogy legközelebb kétféle módon megkezdődnek a sorozások. Az egyik mód már régebben ismeretes és abból áll, hogy sorozó bizottságok fognak árásról járásra menni és felszólítják a hadköteleseket, hogy *jelentkezzenek önként*. A családok az lesz, hogy a szolgáltra alkalmasaknak a három évből nagy kegyesen *elengednek egyet*.

Kristóffyék azt hiszik, hogy ezzel igen sok ujonckötelest lekenyereznek, s az armádiát kisegítik a pillanatnyi létszám-zavarból.

A másik mód pokolian ötletes. A póttartalékosokkal van összefüggésben. Lényege pedig az, hogy a póttartalékosok felhívást fognak kapni, hogy *maguk helyett állítsanak elő egy ujoncot és ebben az esetben szabadságot adják nekik*. A kormány számítása az, hogy a jobbmódu póttartalékosok minden eszközzel igyekezni fognak ujoncot kaparintani, hogy családjukhoz és foglalkozásukhoz visszatérhessenek. Nem fogják kimélni a legnagyobb anyagi áldozatot sem, legalább a kormány így gondolja a dolgot.

Tulajdonképen ez az ujoncfogdosási eszköz nem új keletű és a legtöbb póttartalékosok behívásánál is jelentős szerepet játszott.

Kristóffy és társai tökéletesen meg vannak győződve arról, hogy ezzel a két móddal a hadkötelesek tekintélyes számát toborozhatják majd a zászló alá.

Mi nem hisszük, hogy az első tervnek eredménye lenne. A második elszórtan sikerre vezethet, ám bátor alig tehető fel, hogy az ujonckötelesek valami tulságos kedvvel áhitoznának a szolgálat után most, amidőn az ezredekben szolgáló magyar fiúk erősen titkolt keserőséggel szemlélik az abszolutizmus erőszakoskodásait.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Péntek, március 2.: „Gül baba.“ Operette. (B)

Szombat, márc. 3.: „Hunyadi László.“ Opera. (C)

Vasárnap, márc. 4. d. u.: „Csöppség.“ Vígjáték. (Bérletszünet.)

Es e: „Forgószél kisasszony.“ Énekes bohózat. Ujdonság. (Bérletszünet.)

* Madách remekműve, az „Ember tragédiája“ csodálatos vonzóerőt gyakorolt

ma is a színházat az utolsó zugig megtöltő publikumra. Az előadás általában jó volt. J. Csáder Irén, Ternyei és Szakács tehetségük legjavát nyújtották. Ellenben a francia forradalmi dal eléneklésénél, — enyhén szólva — a pajzanság olyan mértékben dühöngött, hogy a fenségesség átváltozott nagyfoku nevetéssé. — Jövőre ki kell különbölni ilyen visszasságot.

* **Ember tragédiája** — délután. Madách irodalmi remekét, az Ember tragédiáját Zilahi Gyula igazgató a színházi közönség minden osztályával megakarja ismereteni. E célból is, de a nagy érdeklődésre való tekintettel is elhatározta, hogy a fényes kiállításban bemutatott hatalmas drámai költeményt vasárnap délután előadhatja.

* **Baccarat.** Henry Bernstein szenzációs drámája, teljesen készen várja a holnapi bemutatót. — A darabban Markovics Margitnak, Békésnek és Ternyeinek van fényes szerepe.

TAVIRATOK.

Vigyázatlan cseléd.

Baán, febr. 28. Lövy Jakab kereskedő cselédje teát forralt a konyhában. A míg a cseléd a cseszékét előszedte, a konyhában játszadozó 6 éves kis fiukíváncsiságból megízlelte a teát, a mely egész belsejét összeégette és másnap reggelre 7 órára szörnyű kínok között meghalt.

A farsangi mulatság vége.

Páris, febr. 28. A farsangi ünnepek alkalmával a Quartier Latinban és a boulevardokon mintegy ezer embert tartóztattak le különféle kihágás miatt. Több letartóztatottnál tiltott fegyvert és borssal töltött dobozokat találtak.

Budapesti gabonatöszde.

Budapest, febr. 28.

(Déli zárlat.)

Buzakinálát készséges, vételkedv csekély. Nyugodt irányzat mellett 10,000 méter-mázsa került forgalomba változatlan árák mellett. Egyéb gabonafélék közül tengeri nyugodtabb, zab változatlan, rozs nyugodtabb árpa ártartó. Idő: szép.

Buza áprilisra	16.76—78.
Buza októberre	16.72—74.
Rozs áprilisra	13.68—70.
Zab áprilisra	13.40—44.
„ októberre	15.44—46.
Tengeri májusra	12.64—66.
„ júliusra	13.82—84.
Repece augusztusra	27.80—28.

Szerkesztői-posta.

Dr. K. Gy. Köszönet. Hozzuk.

B. K. Bizony arra is rákerülhet a sor, hogy megszűntetik a hírlapok tőzsdei elárusítását. Az 1848-iki sajtótörvény csakugyan úgy rendelkezik, hogy hírlapokat csak könyvkereskedések árulhatnak. Ugy halljuk, hogy némely tőzsde kisebb fajta könyvkereskedés berendezésével igyekszik magán segíteni.

F. I. Választó azon férfi, magyar honos, huszadik életévét már betöltött, önálló (pl. atyai, gyámi, gondnoki stb. hatalom alatt nem álló) állampolgár, kinek megvan hozzá a jogalapja, mely lehet: 1. régi jogosultság (azokra nézve t. i. akik az 1848. évi 5. t.-c és az erdélyi 1848. évi 2. t.-c. alapján az 1848-tól 1872-ig készítet valamelyik országgyűlési választó névjegyzékbe töl voltak véve), 2. vagyoni, vagy 3. szellemi cenzus. Országgyűlési képviselővé választható pedig azon választó, aki egy választókerületnek arra az évre érvényes választói

névjegyzékébe fel van véve, legalább huszonnégy éves már megvan, irni olvasni tud s a nemzetiségi törvény azon határozmányának, mely szerint a törvényhozás nyelve a magyar, megfelelni képes. — Amint tehát ezekből láthatja, Ön helyesen vélekedett.

Városi Színház.

Bérletszünet. (B)

Csütörtök, 1906. évi március hó 1-én:

Itt először: Ujdonság!!

Baccarat.

Színmű 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Lebourg Charles báró	—	Békés Gyula.
Lebourg báróné	—	Ardai Ida.
Heléna	—	Markovist M.
Lebourg Amedeé	—	Szakács Andor.
De Brial herceg, tábornok	—	Deéssi Alfréd.
De Brechebal Armand gróf	—	Krasznay Ernő.
De Chacéroy Róbert	—	Ternyei Lajos.
Bragelin	—	Sarkadi Vilmos.

Holnap, pénteken, március hó 2-án:

Gül-Baba.

Operette.

Egyik vagy másik

okból sok gyermek fejlődésében visszamarad, legtöbbször azonban a fogzási időszak alatt előforduló bajok miatt. Valóban csudálatos, milyen kiváló szolgálatokat teljesít ilyenkor a SCOTT-féle EMULSIÓ, mely lehe övé teszi, hogy a gyermekek a fogzás nehéz időszakán minden baj nélkül átesnek és fejlődésük semmi kívánni valót sem hagy fenn.

A SCOTT-féle EMULSIÓ legfinomabb gyógyszerükamájolajból készül alphasphorsavas méz és nátron hozzáadásával.

A SCOTT-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukát vivő halász“ védjegy.

A SCOTT félé EMULSIÓ kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerár“

BUDAPEST, IV., Váci-u'ca 34/50

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fill.

SOK PÉNZT

takaríthat meg, ha

Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyet

készpénz vagy részletfizetésre

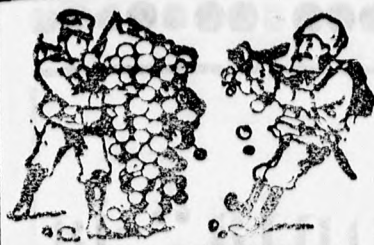
==Munka==

vásárol.

Érdeklődőknek tehát *minden esetre* ajánlatos e tárgyban hozzánk fordulni és mi készpénzzel teszünk díjtalanul ajánlatot.

Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság

BUDAPEST, Andrásy-ut 9. szám.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőültvénytelep

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 25 N.-Küküllőmegye)
volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait
óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel ön-
tözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely
ez évben is valóban szép és minden tekintetben
kifogástalan minőségű szőlőültvényeket szállít.
és árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve

BUDAPEST ÉJJEL

című szesz-cíós könyv

második kiadása

most jelent meg.

Írta:

Benedek László (Adrien)

Ára. 3 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Szőlővessző

A világhírű

'Delaware'

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell.
a szőlészeti kincse.

Phyloxera-ellen áll!!
Leírását és árjegyzékét

ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőültvények mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű sima és gyökeres
DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m.

A ki egészséges, első szép
szőlőt akar, bizalommal
forduljon

Vityé Miklós lelkiismeretesen vezet
oltványtelepéhez

Szerb-Csanádon Torontálra,
a hol szokvány minőségű
I. rendű fás gyökeres és sima
szőlőültvények, bor- és cse-
megefajok, valamint ameri-
kai sima és gyökeres szőlő-
vesszők, nemkülönben —
ugyanazonfajok II. rendű
osztályzatban a legolcsóbb
árban kaphatók. Szőlőültve-
nek külön e célra választott

fajok. — Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerő-levél közül itten csak egy
Tek. Vityé Miklós urnak, Szerb-Csanád. A ne-
kem szállított 2000 drb. I. minőségű gyökeres olt-
vány 14—15 drbig mind megfogamzot s így azokat
mindenkinek a legjobban fogom ajánlani. Már ez
idén t. i. az első évben 3 egy-kettő-négy m. hajtást
hoztak, mely körülmény általános feltűnést keltet
Biztosítom, hogy szükségletemet mindig Önél
fogom fedezni. Szívvelyes üdvözléssel Kunszt Sebő,
Egres.

A közelgő tavaszi évad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindennemű konyhakerti, virág-, valamint fűmagvaimra.

Ugyisintén állandó nagyválasztékot tartok frissen levágott mindenfaj elővirágból, melyek egyes szájakban, vagy megrendelésre készítek ezekből menyaszonyi mell- és minden alkalmi csokrokat, valamint sirkoszorukat.

Saját termésű nyíló virágok és disznóvénymeimet a legszebb kivitelben ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek úgy a Kossuth-utcai üzletemben mint a Ferenc József uti kertészeti telepemen, óriási választékban állanak rendelkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a legnagyobb pontossággal, legszebb kivitelben a kívánt időre szállítatunk.

Részletes képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Tömeges megrendelést kér

kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedése Debrecen, Kossuth-utca.

A KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

XIV-ik évi rendes közgyűlését

1906. március 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor

tartja meg Debrecenben a kereskedő társulat-háza dísztermében, melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogaikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társulat pénztáránál, vagy a debreceni pénzügyintézetek valamelyikénél leteszik.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1905. évi üzletről.
2. A felügyelő bizottság jelentése és ennek kapcsán;
3. Határozathozatal múlt évi nyereség felosztására és az igazgatóságnak erre vonatkozó indítványára nézve.
4. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Az igazgatóság indítványa a részvénytőke felemelése tárgyában.
6. Az igazgatóság indítványa az alapszabályok módosítása tárgyában.
7. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett 2 tag helyének 3 évre leendő betöltése.
8. Az igazgatótanácsból sorrend szerint kilépett 6 tag helyének 3 évre leendő betöltése.

Debrecen, 1906 február hó 7-én tartott ülésünkből.

Az igazgatóság.

Jegyzet: Az évi zárszámadások, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt a társulat irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös fölírással. „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta tehát több mint 120 év óta mint leg-
régibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sür-
gösen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen,
mint az epecirkuláció zavara, májbaj, szélkolika, aranyér, a belek
petyhüdtsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő vér-
szegénység, ideges felfejtés, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . K. —.42
1 tekerés 6 skatulyácskával . K. 2,10

A Pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldéséve

1 tekerés Korona.	2.60	4 tekerés Korona	8.90
2 " " "	4.70	5 " " "	10.50
3 " " "	6.80	10 " " "	18.50

Egyedüli készítőhely.

Pserhofer J. gyógyszerháza
WIEN, I., Singerstrasse 15.

Neustein Fülöp Cukrozott hashajtó labdacsa

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacsa)

Pilulák használatánál minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatók, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák.

Székszerűség

legnagyobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőleg végett még gyermekek is szívesen veszik egy 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéki védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz címzett gyógyszerháza Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Ödön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

MAYFARTH PH. és Tsa.
szabadalmazott

Önműködő „Syphonia”-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyümölcsfa-károsítók kiirtására, levélbetegségek ellen való védekezésre, a szegecs és torjánás stb. megsemmisítésére.

Hordozható és kocsira szerelt permetező 10, 15, 60 és 100 liter folyadék számára petrolium-keverő-készülékkel vagy anélkül.

Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől

MAYFARTH PH. és Tsa.

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő gépek számára

Több mint 560 arany-, ezüst éremmel stb. kitüntetve.

Bécs III, Taborstrasse 71.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. — Képviselek és viszontelárúsítók kívántatnak.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHÍVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”

pol. napilap

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG”

a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.